

A VASUTI ALKALMAZOTTAK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY.

A VASUTIMUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 5a sz. (I. em. 12. a.)
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:

Egy óra	40 (80 fillér)	Félévre	2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre	1.20 (2.40 „)	Egyes szám	20 fillér.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi helyisége Rottenbiller-utca 5a sz. alatt van. (I. emelet, 12. ajtó).

Ugyanezen házban van a „Magyar Vasutas” szerkesztősége is. Mindennemű levelezés és küldemény ezentul ide címzendő.

A térítés munkája.

Ha erőnk, lelkesedésünk, kitartásunk arányban áll feladatunk nagyságával, célunk nemességével, hivatásunk kötelességeivel, akkor büszkén hirdethetjük, hogy diadalt aratunk, győzni fogunk ördögön-poklon keresztül, akkor az a munka, amelyeket a vasuti munkások országos szövetségének megalakítása körül végeztünk, áldásos munka volt, mert olyan magot szórtunk a földbe, melynek kalászeit megérleli a jövő, melynek termését nem teheti tönkre a hatalom fellegeiből jövő jégeső, melynek gyökereit nem rohaszthatja el a talajban bujkáló közöny, nem emészthetik meg a széthuzás, a cselszövény férgel.

Az erő birtokunkban van. Szövetségünk, amelynek megalakulása óta alig pár hét telt el, tizenötezer szervezett és öntudatos munkást gyűjtött a riadó első felharsanására hatalmas táborába. Oly szám ez, mely a hazai munkás-szervezetek között elsőrendű helyet biztosít szövetségünk számára. Oly erő ez, mely biztosíték arra, hogy a tábor győzelemről-győzelemre jut-hasson, hogy a haladás útjába eső akadályokat elháríthassa, hogy megküzdhessen diadalmasan, hogy azokat a jelszavakat, amiket a zászlójára írt, ne csak hangoztassa, hanem bevált-hassa is.

A lelkesedés szívünkben lakozik. Ennek a tüze acélozza meg akaratunkat, ez bátorít a küzdelemre, ennek a világánál látjuk a célt, ahová indul-tunk: emberré, szabad emberré tenni a szárnyaskerek fél-száz-ezer rabszol-gáját, boldoggá, megelégedetté vá-rszolni fél-száz-ezer boldogtalanságot, fél-száz-ezer nyomoruságot, egy zászló

alá sorakoztatni fél-száz-ezer embert, akiknek szétagolt, erőtlén csoportjait fojtogatja, baromi igába kényszeríti a gőgös hatalom, kizsákmányolja, nyuzza az elnyomatás fél-száz-ezer vasuti munkást. Egy táborba gyűjteni és hatalmas szervezetté tenni, melynek szavát meghallgassák lent és fent, melynek erejével mindenkor számoljon a mostani vakság, a mostani süketség, melynek ereje az elválasztó falakat ledöntse és egyesítsen fél-száz-ezer embert a munkásság egész világon megindult győzelmes harcának rendületlen hitében.

A kitartásra ebből nyerünk erőt. Mert szabad-e csüggednünk akkor, midőn azt látjuk, hogy a kezdet nehézségeinek legyőzése után a jövő távolából a bizonyos győzelem lobo-gója integet felénk? Szabad-e csüggednünk akkor, mikor fél-száz-ezer vasuti munkás jövőjéről van szó, mikor minden vonalról a jaj, a panasz, az elnyomatás siralma hangzik felénk és a könnyörgés hangzik szakadatlanul:

— Jöjjetek, segítetek, mert elpusztulunk. Állatokká süllyesztettek bennünket, hogy az iga ellen ne panaszkodhassunk. Bekötik a szemünket, mint a száraz malom keringőjében futkosó lóét, hogy a nyomoruság meg ne szédítsen. Ki akarják tépni a nyelveinket, hogy ne kiálthassunk testvéreinkhez a megszabadulás elhozataláért. Jöjjetek, munkástestvérek, nyujtsatok kezet, emeljétek ki a nyomoruság posványából.

Csüggedhetünk-e csak egy pillanatra is, mikor szemünk előtt lebeg a minden nyomoruságból való megváltásnak derengő fénye, mikor a diadalmas jövő tűzszlopa vezet bennünket a jog és kenyér ígéretföldje felé, mint egykoron a pusztában bolyongó népet?

Nem csüggedünk! A siralmak, panaszok, könnyörgések szívtépő hangjaiból mi a jövő zenéjét halljuk. Ahol legsötétebb az elnyomatás éjszakája, ott lesz legfényesebb a megváltás hajnala. Az utat szabaddá tettük, ame-

lyen a nyomoruság siralmi elérkeznek hozzánk, amelyen elvihetjük a megszabadítás ígét.

A szövetség várában most fegyverkeznek a katonák, hogy hódító utra menjenek. A szövetség egyházában most készülődnek az apostolok, hogy térítgető utra induljanak. Győzelmet, megváltást visznek magukkal, hogy a szárnyaskerek rabszolgáinak ellenségeit legyőzzék, hogy a megmentett lelkeket az üdvözülés országába tereljék.

Fogadjátok szeretettel ezeket a katonákat, ezeket az apostolokat. Nyissatok nekik tért a szivetekben, a bizalom csarnokában, hogy ott megkezdhessék áldásos munkájukat, a szervezkedésnek, az öntudatra ébresztésnek a munkáját. A vidéki csoportok felállítása nagy és fáradságos munka lesz, de ti megkönnyíthetitek, ti áldásos munkává tehetitek. A mag csak úgy kel ki, ha jó talajba szóratik. A talajelkészülésnek a feladata a ti vállaitokra hárul, munkástestvérek. Gondoljátok meg, hogy még aig egyharmad részünk áll a szövetség lobogója alatt. Kétharmad-rész vasuti munkásságot kell megtéríteni, szervezni, a vidéki csoportok révén a szövetség várába vezetni, hogy a szervezés munkájának befejeztek elmondhassuk:

— Amerre csak sinpár fut, az mind a mi győzelmünknek útja. A szárnyaskerek csattogása a mi szervezkedésünknek, a mi öntudatra ébredésünknek a győzelmét hirdeti.

A vasutnak, a ködös végtelenbe, a fekete éjszakába belerohanó tüzes szemü szörnyetegnek nincsenek többé panaszkodó, gyűlölködő rabszolgái, szabad és megelégedett emberei vannak. Szeretjük a vasutat, mert ez köt össze bennünket a világgal, a kultúrával, hogy művelt, öntudatos emberek lehessünk, aminthogy a szervezkedésnek egész világot átfonó szálai összefűznek bennünket az összes munkássággal, hogy szabad és erős emberek legyünk!

Betegsegélyző pénztárunk.

Ez a büszke cím nem azért iratott, mintha a Máv. betegsegélyző pénztára az üzem alkalmazottainak egyik fő büszkesége volna, hanem — különösen azért — mert ez az intézet szoros összefügg kartársaink sorával, sőt annak egyik alkotó elemét képezi. Amióta a céltudatos és öntudatos szervezkedés, a jobblétre való törekvés, a becsületesen teljesített hasznos munka ellenértékének elérésére való törekvés eszméje a magyar vasutasok szívében, lelkében gyökeret vert, egyik fő törekvésünk volt, hogy azok az intézmények, amelyek a kartársak létérdekeit legközelebről érintik, olyan fejlődési fokra emeltessenek, amely megfelel nemcsak a fejlettebb szociálpolitikai viszonyok követelményeinek, de azoknak a súlyos áldozatoknak is, amelyeket értünk a vasuti alkalmazottaknak hozniuk kell.

Szemlélődésünk egyik fontos tárgya a Máv. betegsegélyző-pénztárának működése és fejlődése volt. Ezt a szervét az üzem életének rendkívül fontosnak tekintettük mindenkor, mert tudtuk, hogy oly feladatokat teljesít, amelyek az üzem alkalmazottaira rendkívül fontosak és amelyek becsületes teljesítésétől számtalan sok kartársunknak, ugyasólván a létérdeke függ.

Ebből a szempontból itéltük meg jelentőségét, ebből a szempontból bíráljuk el működését, mert amikor a lefolyt évről szóló jelentése előttünk fekszik s amikor alig néhány nap múlva a pénztár közgyűlése fog dönteni afelett, hogy megelégszik-e a jelentésben feltüntetett eredményekkel s belenyugszik-e abba, hogy a betegsegélyző-pénztár továbbra is a «mellék vágányon» haladjon és egész erejét, tevékenységét a tételek ide-oda tologatásában merítse ki. Hisszük, hogy ez az állapot még a maig fennálló törvényellenes, semmivel nem indokolható ezen visszás és helytelen választási és képviselői rendszer mellett is megszűnik s a küszöbön álló közgyűlés alapkövét fekteti le a betegsegélyző-pénztár jövődöbeli erőteljes fejlődésének.

A fejlődést mi természetesen nem abban látjuk, hogy ez a pénztár: reá nem tartozó terheket vegyen magára, vagy hogy vagyont halmozzon össze, aminek a tagok szempontjából semmi értéke nincsen és nem lehet. Hanem igenis abban, hogy hivatását úgy teljesítse, mint egyetlen betegsegélyző-pénztár sem ebben az országban, mert egyetlen pénztár sem ró akkora terheket

tagjaira, mint a Máv. betegsegélyző-pénztára. Ezt röviden kimutatjuk annak egyszerű felemlítésével, hogy a Máv. betegsegélyző-pénztára kezdettől fogva 3 százalék szerint szedi a járulékokat, míg a többi betegsegélyző-pénztárak a 2 százalékos járulékokkal teljesítik feladatukat, közöttük csak a budapesti kerületi betegsegélyző-pénztár emelte fel mintegy két év előtt járulékait 2¹/₂ százalékra.

E helyütt alkalmasnak véljük egy kis összehasonlítást tenni a betegsegélyző-pénztárunk s a fővárosban működő két legnagyobb betegsegélyző-pénztár forgalma között. A Máv. betegsegélyző-pénztárának volt 1905. évben 76,812 taglétszám és 3 százalékos járulék mellett 2.159,079 korona bevétele, a kerületi betegsegélyző-pénztárnak 65,849 taglétszám és 2 és fél százalékos járulék mellett 1.661,064 korona bevétele, az Általános munkás-pénztárnak 62,007 taglétszám és 2 százalék járulék mellett 1.221,181 korona bevétele. Segélyezési kiadásuk voltak a fenti sorrend szerint: 2.009,644 korona, 1.358,650 korona, 1.112,437 korona. Ebből a tagoknak és hozzátartozóiknak juttatott segélyek következőleg oszlanak meg: a Máv.-nál orvosi és gyógyszerköltés 1.075,299 korona, egyéb segélyek: 934,345 korona a kerületi pénztárnál: orvosi és gyógyszer; költés 219,201 korona, egyéb segély 1.139,459 korona; a Munkás-pénztárnál: orvosi és gyógyszerköltés 255,785 korona, egyéb segély 856,652 korona. Ebből az összehasonlításból kitűnik, hogy a Máv. betegsegélyző-pénztára, a többi betegsegélyző-pénztárakkal ellentétben, segélyezési kiadásainak több mint felét orvosok: a és gyógyszerre költi. Ebben a tételben a gyógyszerköltés 623,517 koronával szerepel. Hogy ez a modern gyógytudomány mai állásában mit jelent, azt teljesen a szakértők megítélésére bizzuk, mi azonban úgy vagyunk meggyőződve, hogy ez nem egyéb, mint kuruzslás s csak azt a célt szolgálja, hogy a vasutasok filléreiből az inséges patikusoknak is jusson valami.

Esztendőnk óta sürgetik már a tagok a természetes gyógymód behozatalát a pénztárnál. Ott, ahol a megbetegedések 60 százalékát hűlésből eredő csuzos és légzőszervi bántalmak képezik, nem akarjuk elhinni, hogy okvetlenül szükség volna ily nagymérvű gyógyszer fecsérítésre. Manapság már a komámasszony is tudja, hogy csuzos bajoknál nem kell gyógyszerrel pepecselni, sőt egyenesen káros.

Igen érdekes következtetéseket enged meg a jelentésnek a sérülésekre vonatkozó része. E szerint a kisebb-nagyobb sérülések száma 11165 volt, köztük 152 halálos kimenetelű, azonban csak 660 esik az ipari balesetekre, köztük 2 halálos kimenetelű. Itt tehát a jelentés nyíltan bevallja, amit a vasutüzem titkol, hogy 1905 évben 10505 üzemi baleset történt, köztük 150 halállal végződött. És ennek a kockázatát nem a balesetekért felelős üzem maga, hanem a betegsegélyző-pénztár viseli, ugyanazoknak a befizetéseiből, ak k terhes szolgáltatukat százanként fizetik meg életükkel. Ily módon azután elhisszük, hogy a vasutüzem könnyen számol be a milliókra menő üzleti nyereséggel.

Ennek az állapotnak igazságtalan voltát hangoztattuk és hangoztatjuk mindaddig, míg az üzem és a betegsegélyző-pénztár vezetésében a jobb belátás nem foglal helyet. Ennek bekövetkezését pedig az öntudatos vasutasok állásfoglalásától várjuk. Az idő elérkezett, hogy kartársaink nyíltan szemébe nézzenek a régi rendszernek. A 27-én tartandó közgyűlés hihetőleg meg fogja vetni betegsegélyző-pénztárunk egészségesebb fejlődésének alapját.

A közgyűléshez már eddig is több erre vonatkozó indítvány érkezett. Az első indítvány a biztosított alkalmazottak csorbitatlan kétharmadrész képviselőt követeli a pénztár vezetésében. Ennek a követelésnek jogos voltahoz szó sem férhet. Hiszen törvényesen kimondott elv, hogy az érdekelteket a képviselői joga a pénztár összes szerveiben a hozzájárulás arányában illeti meg. Sőt tovább megyünk. A törvény intenciója eredetileg az, hogy a pénztár igazgatását teljesen a biztosítottak vezessék; az egyharmad munkaadói képviseletnek csupán az érdekeltiség révén kijáró ellenőrző szerep jut. Mert az bizonyos, hogy a munkaadó, aki maga csak a hozzájárulással van érdekelve a pénztárnál, soha sem bírhat kellő érzéssel a segélyezés ügyeinek helyes vezetésében. Hogy az a Máv.-nál fordítva áll, azt hisszük sőt tudjuk, hiszen a tények mutatják. A Máv. mint üzem saját képviselőt azért igyekszik tételes törvény ellenére a végletekig kiterjeszteni, hogy annál biztosabban hárihasson saját kockázatát és terheit a betegsegélyző-pénztár nyakára. Ámde ennek az állapotnak végtére meg kell szűnni, a jogszerű, törvényes állapotot vissza kell állítani, hogy a betegsegélyző-pénztár vissza térhessen tulajdonképeni feladatának teljesítéséhez.

A második indítvány a táppénz segély ki-

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

A pap hite és a ravasz méhek.

Irta: Strindberg.

Volt egyszer egy pap, aki hitt Istenben; ez kellemetlen eset, de nem egészen szokatlan a keresztény egyházban. Ő azonban nem mindig volt ilyen, mert ifju korában a végső dolgokról egészen helyes fogalmakat szítt magába, hála a nevelésnek, melyben jámbor istentagadó anyja részesítette. Szerencsétlenségre az ifju ember ifjukorának viharaitól hanyatva, rossz társaságba került, mely csakhamar megfosztotta őt gyermeki hitétől. Ugy, hogy érett korát élve, hűséges theistát talált magában és kész volt a papi köntöst fölvenni anyjának nagy bu-bánatára.

Ha szigoruan nézi az ember, ez az ifju nem volt korlátolt, sőt ellenkezőleg és ő sohasem folyamodott szent vagy világi könyvekhez, hogy ezekből merítse a bizonyosság Isten létezéséről; a legkifogástalanabb bizonyosság néki a természet tökéletessége volt, mely mindenekelőtt az állatok ösztönében nyilvánul. Az ifju lelkész méhészettel foglalkozott és minden méhész a méhek rossz

befolyása következtében theista lesz; ez komoly ügy, melynek káros következményeire az antitheisták figyelmeztették; ezek azután megtettek minden lehetőt, hogy védővámval elnyomják a méheket.

— Nézzük meg, gyermekeim, így szokta a lelkész állandó prédikációit istenről befejezni — nézzük meg például a méheket (az egyetlen állat, mellyel foglalkozott); vajjon ki tanította őket arra, hogy kell ezeket a csudálatos mézsejteket készíteni? Én-e? A szolgálóm-e? Öreg kertészem, Jack talán? Nem, ezerszer nem! Elképzélhető-e hogyha mi fönn az égben majd méhekre bukkanunk, — amit remélek — elképzélhető-e, hogy ezek a méhek nem tudnak mézet csinálni? Nem, ezerszer nem! Azon egyszerű okból, mert isten törvényei örökkévalók. Tépjétek ki a szárnyaikat, csipjétek le a lábait, szaggassátok ki a nyelvüket, ők mindezek dacára mézet fognak gyártani. Minden körülmény között, minden ég alatti megtartják a méhek ösztönüket: hogy mézet gyűjtsenek. Ez hajthatatlan természetük, melyet a változatlan mindenható Isten szent akarata oltott beléjük. Amen.

Egy szép napon ifju lelkészünket mint hajólelkész a gyarmatokba küldik és kijelölt helye Martinique, Nyugatindiában.

A délszaki tájakhoz vezető hosszú utazás nem riasztja vissza a merész papot, de ami a szívet nyomja, az a méhészete. Isten létének bizonyosságától megfosztva, hogy boldoguljon majd az ateista négekkel? Sokféle meghányás-vetés után gyorsan elhatározta magát és magával vitte kedves, mézetgyártó honfitársait.

Végre látjuk őt boldogan Martiniquebe érkezni, ahol kicsiny barátait egy négerre egy szelid, ateistára bizza.

Ez, aki nagyon kíváncsi és nagyon lelkiismeretes és buzgó volt mindenben amibe fogott, azt tette, hogy egyik méhet a másik után előszedett szárnyánál fogva, hogy őket összeszámolja; ez azonban csak arra volt jó, hogy a könnyen hívő négert egy ördögbe való hitre térítse, sőt mi több, ezer ördögben hitt a jó fiu. A hajólelkész fekete testvéreinek ordítóására hozzáietett és abban a vigasztalásban részesítette, hogy a méhek fullánkjait Isten akaratából kapták, ami a néger gyöngye hitét egy gonosz Istenben, névszerint az ördögbe, megerősítette.

A többi fekete gyarmatos, akik különböző kísérletet tettek, hogy a «cukorlegy»-et megégyék, gyorsan készen voltak az új ördög-tant gyönyörrel üdvözölni és a jó pap hiába próbált ez ellen védekezni.

terjesztését követeli az alapszabályokban is biztosított 75 százalékgig, a temetési segélyt a fővárosban és vidéken egyaránt a napibér negyvenszereséig, követeli továbbá a táppénz segély kiterjesztését hosszabb betegségeknel 20 héten túl is. Ezen indítvány nagy jelentőségét nem tudjuk kellően kiemelni. A vasuti munkás, aki betegség folytán munkaképtelenségét elveszti, elveszti egyszermind keresetének felét, mert a jelen állapot mellett a betegpénztár csupán 50 százalékat nyújtja a napibérnek táppénzzül a beteg tag részére. A beteg munkás tehát elveszti megszokott létalapját. Ha még hozzá vesszük, hogy beteg embernek jobban, választékosabban kell táplálkoznia, tisztán állhat előttünk az a kép, amelybe a vasuti munkás 20 heti, vagy esetleg hosszabb ideig tartó betegeskedés alatt jut, hozzá véve még természetesen a családot, amely a nélkülözést és nyomort a beteggel megosztani, sőt sokkal nagyobb mértékben elszenvadni kénytelen. Ezen indítvány elől csak a megrögzött szivtelenség és a lelketlen embertelenség képes elzárkózni. A magunk részéről a követelésbe vett táppénzsegély kiterjesztését még fölötébb kevésnek is tartjuk; a teljes segélyt legalább is 30 hétre kellene kiterjeszteni. A temetési segély felemelése iránti követelés jogosságához szó sem fér. Számtalan esetet tudnánk felsorolni, ahol a szegények esetleg a hosszas betegség folytán végkép kimerült hozzátartozók utolsó értékesebb holmijuk zálogba rakásával pótolták ki a szűken mért temetési segélyt, hogy halottjuknak tisztességes temetést biztosítsanak. Végtére is a kegyeletes érzés is latba eshet olyan helyen, ahol a munkások vallásos jámborságára oly nagy súlyt fektetnek.

A harmadik indítvány a betegbárca rendszer eltörlését követeli, hogy a betegpénztári tagokat zaklatásoktól megmentse. Ugy hisszük, hogy a megbetegedés nem függ egészen a műhelyi vagy szolgálati főnökségek engedélyétől. De legkevésbé függhet a betegpénztárnál szerzett jogok igénybevétele a szolgálati kötelemekkel. De a bárca-rendszer rossz, sőt veszedelmes hirtelen megbetegedések esetén, mert a beteg csak hosszas utánjárás után fordulhat orvoshoz, vagy pedig saját pénzén kell az orvosi segélyt igénybe vennie. Minden pénztári tagnak rendes igazolvánnyal kell bírnia, amelynek alapján az orvosi segélyt igénybe veheti. A betegség szolgálati uton való bejelentése amúgy is megörténhet.

A negyedik indítvány azt követeli, hogy a tagok gyermekei 18 éves életkorig ve-

hessék az orvosi segélyt és az orvosszereket igénybe. Ennek nagy hasznát a munkások általában ugyan nem veszik, mert ritka vasuti munkás az, aki nem kénytelen gyermekét 14 éves korában, esetleg hamarabb is tanoncnak küldeni vagy más-ként önálló keresetre kényszeríteni. De ha bármelyik is közülünk arra van utalva, hogy gyermekét 18 éves koráig háztartásában lássa el, teljes joggal számíthat arra, hogy betegség esetén a családtagokat megillető segélyt igénybe vegye.

Végül egy ötödik indítványt ismerünk, amely balesetknél a 75 százalékos táppénz feltétlen és nem azonnali kiutalását követeli. Ennek elfogadása — úgy hisszük — még az üzem igazgatóságnál sem talál ütközre.

Általában és röviden összefoglalva ismertettük azokat a kérdéseket, amelyekkel a közgyűlésnek foglalkozni kell, ha csak legkevésbé is számít arra, hogy a tagokat s azok jogos igényeit méltóan képviselje s a betegsegélyző-pénztárt arra a fokra emelje, amelyen egy ily nagyméretű és nagy feladatokkal felruházott üzempénztárnak állania kell. Hiszen szegénylenünk kell magunkat, hogy más pénztárak sokkal kevesebb erővel, sokkal kedvezőlenebb viszonyok között aránytalanul többet nyújtanak tagjaiknak. Azt tudjuk, hogy régi hibákat, mulasztásokat egy csapásra jóvátenni nem mindig lehet. De a kezdetnek meg kell lenni. Az öntudatos szervezett vasutasok egészséges reformeszmékkel szállanak harcba betegsegélyző-pénztárunk újjáteremtéséért s azokat győzelemre is viszik. De ne feledje az üzem vezetősége sem, hogy ezen nagy szociális jelentőségű reformok megvalósításánál reá hárul az első és legfőbb kötelesség s azzal csak az üzem érdekeinek tesz kellően fel sem becsülhető nagy szolgálatot.

Az öntudatos kartársak küldöttéit pedig figyelmeztetjük, hogy nagy feladat áll előttük s annak megbízóik érdekében férfiasan meg kell felelniök. Meghátrálni vagy elveket lealkudni nem lehet és nem szabad, mert az a kitűzött céltól: életerős, fejlődés-képes és feladatának magaslatán álló betegsegélyző-pénztár megteremtésétől évekre visszavezetne bennünket. Tehát fel a közgyűlésre!

*

A szervezett Máv.-munkások következő indítványokat terjesztették a Máv. betegsegélyző pénztár közgyűlése elé:

I. Indítvány. A betegsegélyző-pénztár igazgatóság tagjait kétharmad részben vá-

laszsa a közgyűlés a biztosított alkalmazottak sorából, a munkaadó Máv. képvisellete, az igazgatóság egyharmadát alkossa.

Indokolás. Az igazgatóság összetételénél ez az aránya felel meg, nemcsak az igazságnak és a méltányosságnak, hanem a tagok és a betegpénztár érdekeinek is; mert a betegsegélyző-pénztár jövedelmének több mint kétharmada a biztosított tagok járulékából folyik be és az intézet természetében rejlik, hogy a tagok sorából választott igazgatósági többség képes leginkább a tagok és az intézet érdekeinek istapolására.

II. Indítvány. A pénztár segélyezési mérve kiterjesztendő olyformán, hogy a napi táppénz a betegség 15-ik napjától kezdve a napibér, illetve az alpbér 75 százaléknak feleljen meg.

Temetkezési segély pedig — a fővárosban és a vidéken egyaránt — a napibér, illetve alpbér 40-szerese legyen.

A pénztár igazgatósága büntetés-pénzekből és egyéb rendkívüli bevételekből oly alapot létesítsen, amelyből a 20 hétnél tovább tartó betegség esetén további 20 hétig fél táppénzben részesüljenek a tagok.

Indokolás. A betegpénztár emberbaráti és szociálpolitikai célját csak akkor teljesíti, ha a beteg tagot az inségtől és a nélkülözéstől lehetőleg megóvja. A legkevésbé pedig, amit a pénztár tehet, az, hogy a tag alapjövödelmének háromnegyed részét fizeti táppénzkeppen. Már így is jövedelmének nagyobb részét elveszti, holott ismeretes, hogy az olyan családnak, ahol beteg van, sokkal több a kiadása, mint egyébkor.

Ez az indítvány a betegpénztár érdekeit is hivatva van előmozdítani, mert kétségtelen dolog, hogy minél jobban gondozhatja magát a beteg tag, annál hamarabb gyógyul s annál kevesebb ideig veszi igénybe a pénztár gyógyszer és táppénz segélyét.

A táppénz felemelése tehát nemcsak hogy nem terhelné meg anyagilag a pénztárt, hanem ellenkezőleg könnyítne a pénztár terhein.

III. Indítvány. A betegbárca-rendszer töröltessék el és helyette minden egyes tag alapszabályllyal ellátott tagkönyvet kapjon, melynek elmutatása mellett az orvost bármikor igénybe vehesse.

Indokolás. A betegbárca mai rendszere olyan nyűg és teher a tagok részére, az igazságtalanság és zaklatásnak olyan bőséges forrása, hogy annak eltörlése minden indokolást feleslegessé tesz.

IV. Indítvány. A betegpénztári tagokkal egy háztartásban élő családtagok, nevezetesen a betegpénztári tag törvényes neje és 18 éven aluli, önálló keresettel nem bíró gyermekei részére, díjtalan orvosi gyógy-

Ennyire jutottak, amikor beállt az ősz. A mézszüret a papnak csak keveset hozott; nem igen lehetett tudni, hogy miért. Ugy nagyjában engedte a pap, hogy egy édesavanykás érzés fejlődjék be lelkébe e népbolondítók ellen, melyek föltették magukban, hogy nem csinálnak semmit és mindjobban terjesztették az ördögben való átkozott hitet. Elmúlik a tél, se eső, se hó. A jó pap függőhintájában hever, mely két pálmafához van erősítve és egy keresztelő ruhában levő fekete nővér legyezet, mialatt ő az Isten létezése fölött elgondolkodik. «A részegek istene», ezt lehet érteni; de méhek és négerek istene — előbb jól meg kell fontolni. És ő, miközben rokonszenvvel és irgalommal pillantott néha a négernőre, aki mezitelen volt, elgondolkodott az első ember bünbeeséséről.

Igy mult el a tél, a tavasz és a nyár, mialatt a méhek csak egyre tovább rontották a szegény négerek lelkét. Amikor jött az ősz, a lelkész nagyon kíváncsi volt, hogy a méhek mit kezdtek a télire valóval. Egy szép napon munkához látott, Cäsar, a méhápoló segítségével és meg akarta becsülni a kosarakat.

Tessék elképzelni elcsodálkozását, amikor nem lelt egy picit mézet sem.

Elsőgyanuja Cäsarra esett.

— Te faltad föl a mézet, te számár — kiáltotta.

— Nem, massa; nigger nem enni légy-piszkot.

— Ugy érted, hogy mézet.

— Amit csinálnak méhek, igen, massa; a keresztény koprofág, nigger nem az.

— Ez nem trágya, ez az ő téli eledelük.

— Nálunk nem lenni tél.

— Ez igaz, ebben felétlenül igazad van, de a méhek mindenesetre kénytelenek mézet gyűjteni, mert ez az ösztönük, érted, egy szóval: Isten akarata.

— Isten akarata, hogy légy megegye télen, csinál nyáron? Ez nem tudni megérteni, massa!

— De tökfilkó, mindenesetre össze kell ezt gyűjteniök — vagy ahogy ezt már nevezed. Ha van Isten az égben, akkor meglesz az ő akarata!

— Igen, hanem, szent atyám, a legyek akarata?

— Oh, ne jöjj nekem azzal és ne mondd, hogy az állatoknak is lehet akarata.

— Miért nem, testvér? És miért gyűjteni télire, ha van egész esztendőben cukornád? Nem lenni olyan tökfilkók ezek állatocskák.

A pap esze elborult. Igazán lehetséges

lenne, hogy a méh észreveszi, hogy nem kell neki már készlet a hideg évszakra, mert a cukornád mindig kapható?

Borzasztó kétségek hatalmasodtak el a pap lelkében. Ha a méhek gondolkodni tudtak és nem lettek megakasztva abban, hogy végső következtetéseket levonjanak, az örök törvényeket saját jószántukból megváltoztathatták, hol maradt itt akkor az ösztön és előrelátás?

Kétségbeesetten és tele undorral ezen lusta méhek iránt, egy napon haragjában neki ment a kosaraknak, hogy ezeket összezuzza. A méhek, melyek feldühödtek azon, hogy őket ilyen módon akarják elkergetni, tömegesen a papnak estek, aki már nem volt harcképes, hanem végül legyőzött s akit ágyba kellett vinni.

A szenvedés hosszu éjszakái alatt ráért, hogy bánja hitét, melyet tévtanban vetett és anyjától ápolva, akinek jámbor nézeteit a babonás theizmus nem érintette, az ő karjaiban lehelte ki lelkét, gyermeki hitét visszanyerte, amennyiben hangosan vallotta az igazi ateisztikus hitet, fekete testvéreinek nagy öröme, akik annyit szenvedtek volt Isten létének szívós bizonyítékaitól.

kezelés, ugyisint az esetleg szükséges gyógyászati segédeszközök adassanak.

Indokolás. Már a múlt évi közgyűlésen egy hasonló irányú indítvány fogadtatott el, azonban megvalósításáról mindeddig semmit sem tudunk. Ezért vált szükségessé az indítvány megismétlése.

V. Indítvány. Nem halálos kimenetelű balesetknél a balesetről felvett jegyzőkönyv kivonata azonnal küldessék fel a Máv. betegsegélyező pénztár igazgatóságához, amely ennek alapján minden külön kérés nélkül utalja ki a tag részére a 75 százalékot.

Indokolás. A mai gyakorlat szerint a legtöbb esetben a balesetet ért tag vagy egyáltalában nem kapja meg a kijáró felemelt segélyt, vagy csak hosszú és bonyodalmas kérvényezés után.

SZEMLE.

A profit.

I.

Az ideiglenes összeállítások szerint a magyar államvasutak szállítási bevételei az év elejétől március hónap végéig a személy- és podgyászszállításból 14.986,000 K, az áruszállításból 42.245,900 K, összesen tehát 57 232,800 K, vagyis kilométerenként 6908 K volt a bevétel. Ezzel szemben a múlt év első negyedében a végleges szállítási bevételek a személy- és podgyászszállításnál 14.212,352 K-t, az áruszállításnál 38.411,411 K-t, összesen 52.623,763 K-t, vagyis kilométerenként 6543 K-t tettek ki. A növekedés a folyó év első negyedében a személy- és podgyászszállításnál 771,548 K, az áruszállításnál 3.834,489 K, összesen pedig 4.609,037 K, vagyis 5-6 százalék volt.

A kimutatásból nem tűnik ki, hogy ebből az ötvenhét és egyegyed millióból mekkora összeg esett a Máv.-alkalmazottak fizetésére.

Pedig ezt érdekes volna tudnia minden Máv.-alkalmazottnak.

Hiszen világos, hogy ezt az 57 milliót, amely összeg a végleges kimutatásban még növekedni fog, csakis azok szerezték meg, akik a jegyeket kiadták, a lokomotívot vezették, a pályát gondozták, a kocsit javították, a teherárúk ki- és berakásánál görnyedtek stb. stb. A Máv.-alkalmazottak negyedévi munkájának eredménye ez az összeg, negyedévig hullott verejtékünket sajtolták arannyá, negyedévig rontottuk az egészségünket, hogy ez a rengeteg összeg előkerülhessen.

Mennél nagyobb a bevétel, annál többet fáradtunk mi. A kimutatás meg is mondja, hogy az idei első negyedévben még a tavalyinál is súlyosabb volt a feladatunk. Sőt pontosan megállapítható, hogy éppen 5-6 százalékkal dolgoztunk többet.

De ki meri azt állítani, hogy legalább ezen arányban javult a helyzetünk? Ki meri azt állítani, hogy nincs szükség szervezetre, amelynek segítségével legalább olyan engedményeket meg tudunk szerezni, amelyek munkánk folytonos növekedésével egyenlő arányban javítják helyzetünket is?!

II.

A cs. kir. szab. Kassa-oderbergi vasut igazgatóságának az e hó 19-én tartandó közgyűlés alkalmából a részvényesekhez intézett jelentése az 1905. évi üzletvitel összes kérdéseit felöleli. A zárószámadások alapján konstatació, hogy a Kassa-Oderbergi ebben az évben, amelyről a jelentés szól, fennállása óta a legmagasabb bevételeket érte el. Erről az igazgatóság a következőket jelenti:

Midőn a múlt üzleti évről a t. közgyűlésnek ezennel jelentést tennénk, van szerencsénk arra utalni, hogy pályánk forgalma ez évben is emelkedett és bevételeink ezuttal első ízben érték el a 20.393,129 K-t s így az 1904. évi 19.786,953 K-val szemben 606,176 K-val emelkedtek. Ez a kedvező eredmény annak tulajdonítható, hogy úgy

a személy- mint az áruforgalom évről-évre fokozatosan örvendetes mérvben emelkedik. A zárószámadások végeredménye a következő: 1905-ben a bevétel 20.393,129 K-ra, a kiadás 13.849,412 K-ra, az üzleti fölösleg 6.543,717 K-ra, 1904-ben a bevétel 19.786,953 K-ra, a kiadás 13.454,233 K 22 fillérre, az üzleti fölösleg 6.332,720 K 22 fillérre rugott; a fölösleg tehát 1905-ben 210,996 K-val nagyobb volt. Az 1905. üzletévben összesen 3.101,104 személyt szállított a társaság, vagyis 54,760 utassal, azaz 1'80 százalékkal többet, mint a megelőző évben; podgyász összesen 5011 tonna szállított el, a gyorsárúmenyiség pedig 19,261 tonnát tett ki. A teheráruforgalom összesen 4.765,385 tonna volt, a társaság saját céljaira szolgáló javakból összesen 119,280 tonna szállított el.

Ha az államnak nem derogál az alkalmazott-nyuzás, ugyan miért derogálna privát vállalatnak? A fenti kimutatás bizonyítja, hogy nem is derogál. Több, mint 6 millió profitot dugnak zsebre a részvényesek anélkül, hogy a kisujjukat mozdítanák érte. Az alkalmazottak munkája s vele a részvényesek profitja «évről-évre fokozatosan örvendetes mérvben emelkedik», amint az arcátlan dicsekvés mondja.

S a Kassa-Oderberginek alkalmazottai körében mégis alig-alig halad a szervezkedés ügye. A munka szaporodik évről-évre, a részvényhaszon évről-évre «örvendetes» módon emelkedik, de az alkalmazottak nyomorusága is évről-évre nő, hiszen a drágaság évről-évre nagyobb s a bevétel a régi marad.

A Kassa-Oderbergi vasut alkalmazottai azonban magukra vessenek emiatt. Ha ők maguk alig törődnek helyzetükkel s egyetlen város kivételével még a munkások sem szervezkednek, akkor hogyan kívánják, hogy a részvényesek törődjenek a nyomoruságukkal?!

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII. Csömör-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7-8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsér lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas jogtanácsosa KADOSA MARCELL dr. (Ó-utca 48., földszint).

BELFÖLD.

A vasúti javítóműhelyek munkásai. A kereskedelmi miniszternek f. évi 10,494 (VI) A. szám alatt kelt elvi jelentőségű határozata szerint közforgalmu vasutak javítóműhelyei nem esnek az ipartörvény rendelkezései alá. Az azokban alkalmazott tanoncokat és segédek az azonban az iparhatóság köteles a munkaadó kívánságára tanoncszerződéssel és bizonyítvánnyal, illetve munkakönyvvel ellátani.

KÜLFÖLD.

A szolgálattelátás idő nagysága az orosz vasutakon. Az orosz közlekedésügyi miniszter egy bizottságot küldött ki azzal a megbízatással, hogy olyan szolgálattelátási szabályzatot dolgozzon ki, melynek segítségével egyszerre szabályozni lehessen a szolgálattelátás időtartamát s a szolgálattelátás időre következő pihenési időt.

Ez a bizottság a f. év február havának 13-26. napján bevégezte munkálatait, amint a «Turgovo-Prom. Gaz.» 37. száma jelenti. A szolgálattelátási rendszabályzat az egész személyzetet négy különböző csoportra osztja, még pedig az első csoportba tartozó mozdony-személyzet tartozik, a másodikhoz a vonatkísérő személyzet, a harmadikhoz az állomás- és pályamunkások tartoznak, amennyiben részük van az üzemi szolgálattelátásban és végül a negyedikhez a többi személyzet tartozik. Az első és második csoportba tartozó alkalmazottak 24 óra alatt *12 óránál tovább* nem teljesíthetnek szolgálattelátást, amellet még arra is tekintettel kell lenni, hogy a lokomotív-személyzetnél 10 nap folyamán a munkaórák együttes száma a *120 órát* és a vonatkísérő személyzet számára 14 napnyi időtartamra a *168 órát* túl nem lépheti. Továbbá ügyelni kell arra, hogy minden egyfolytában teljesített *10 óránál szolgálattelátás után nem kevesebb, mint 8 óránál pihenőidő* jusson. A harmadik csoportba tartozó alkalmazottak nem állhatnak tovább egyfolytában 24 óránál, de ez a szolgálattelátás is csak ott tarthat egyfolytában 24 óráig, ahol a két egymás után következő vonat érkezési ideje közt nem kevesebb, mint 8 óra van. Végül a negyedik csoportba tartozó alkalmazottak, amennyiben szolgálattelátásuk nem kerül érintkezésbe a pályafentartási munkálatokkal, nyolctizenkét óráig alkalmazhatók egyfolytában. Ezek a rendeletek, ha egyebet nem is tesznek, legalább határozottan megállapítják a szolgálattelátás idő nagyságát. — Oroszországban legalább 12 órai átlagos napi munkaidőt állapítanak meg, nálunk ma is *végtelen* a munkaidő.

Szabadság a württembergi vasutnál. 1906 január elsejével új szabályok léptek életbe e kérdésre való tekintettel. Szabadságot kapnak (teljesen ingyen) a 8. és 9. rangfokozaton állók 35 éves korukig 14 napot, 35-40 évig 18 napot, 40-50 évig 21 napot, 50 éven felüliek 28 napot; a vasuti felügyelők, előadók 27 évig 12 napot, ezentúl 14 napot; a 10. rangfokozaton állók és az időse felvett hivatalnokok 30 évig 12 napot, 30-40 évig 14 napot, 40-50 évig 18 napot, 50 éven felül 21 napot; az állandóan foglalkoztatott, vizsgázott, de még ki nem nevezett hivatalnokok 25 évig 8 napot, ezenfelül 10 napot; a nem vizsgázott és ki nem nevezett hivatalnokok, ha már egy év óta vannak szolgálattelátásban, 25 évig 6 napot, ezenfelül 8 napot; az alsóbb hivatalnokok 30 évig 8 napot, 30-40 évig 10 napot, 40-50 évig 12 napot, 50 éven felüliek 14 napot; az állandó segédhivatalnokok 6 napot.

A temesvári raktári munkások győzelme.

Diadalmas példáját szolgálattelátották a temesvári munkások a szervezkedésben rejülő hatalomnak. Emlékeztetes még munkástársaink előtt, hogy a múlt év őszén a temesvári raktár-munkások beszüntették a munkát, mert nem bírták tovább elviselni a testet-lelket ölő nehéz munkarendszert. Ennek a munkabeszüntetésnek teljes diadallal kellett végződnie, amint úgy is történt. Aki csak bepillantást nyert már a «Máv.» raktári munkásainak munkarendszerébe, az nem mondhatja, hogy tulozunk, mikor azt állítjuk, hogy nemcsak egész Európában, de még a kínai kuliknál sincs ilyen munkarendszer. Napszám és egy igen csekély akkord-illetmény mellett kell nehéz munkát végezniök, reggel 7 órától este 10-11 óráig. Ugy, hogy havonként egy-egy raktári munkás 450-480 órát dolgozik akkord munkát meghaladó munkaerővel.

Annak a sok ellenőrző urnak, aki az igazgatóság és üzletvezetőség részéről megfordul az állomásokon, ez fel sem tűnik, mert nem

a munkások munkarendszere képezi a gondját, hanem az, hogy az áruforgalom lebonyolítása minél gyorsabban és akadálytalanabban bonyolítottassék le. Ha ez a vasutnak fontos gazdasági érdeke, az nem volna baj, ha a munkásoknak nem a munkaidejüknek rovására menne. Ha emelkedik az áruforgalom, akkor a raktári munkás munkaideje is emelkedik és ha akkord munkát nem végezne, napszámber mellett, még a 15—16 órai munkaidő is meghosszabbodna. Ez az állapot pedig mind azért van, hogy az állomásvezető urak megtakarítási jutalékja minél nagyobb legyen és ez a rendszer ezeknek az uraknak a zsebére kitűnően beválik. Nem lehet tehát csodálkozni, hogy Temesváron mi fáj a felügyelő és főellenőr uraknak, hogy ismételtelen a régi rendszert akarták részben meghonosítani. Azonban ezeknek a rövidlátó uraknak tervei a munkások szolidaritásán hajótörést szenvedett. Hiába volt minden fenyegetés és presszió, munkástársaink készek voltak egymásért szolidaritást vállalni és a raktárnak nevezett rabszolgatelepet otthagyni. Azonban a legtanulságosabb ezen állapotoknál az, hogy a raktári munkástársaink, kik részben békességesen dolgoztak, az állomás és az üzletvezetőség részéről indított munka-rendszer változás alkalmával, a rendes 10 és fél órai munkaidőnek betartása mellett még egy pár munkás kivételével 20 fillér bérjavítást is küzdöttek ki.

Tanulhatnak, belőle az íróasztalnál kényelmesen dolgozó urak, hogy nem jó a tűzzel játszani, mert könnyen haj lehet belőle.

A temesvári raktári munkások győzelmének előzményei következők voltak:

A múlt héten lejött a szegedi üzletvezetőség részéről Tárczai Ferenc felügyelő, a III. osztály főnöke, aki a raktári munkásokat a munkarendszer változtatás végett összehívta. Miután a munkások a felügyelő ur terveiről nem voltak eleve értesülve, el sem tudták gondolni, hogy mi lehet az oka, hogy a felügyelő ur ő nagysága kegyes hozzájuk leereszkedni. Nem sokáig kellett reájuk várni, hogy a felügyelő ur jóindulatát megismerjék. Ugyanis úgy Temesvárott, mint Szegeden az ü. v.-nél ezek az urak azt hitték, hogy a raktári munkások tavalyi munkabeszüntetése csak pillanatnyi kitörése volt az elkeseredett munkástársainknak és nem a szervezkedés hatalmának eredménye. Csak ezen felfogásnak tudható be, hogy a szegedi ü. v. most olyan nagy bátorsággal vissza akarta a régi állapotokat állítani. Legalább Tárczai felügyelő ur ténykedései ezt nagy részben igazolják.

Midőn a raktári munkások Tárczai felügyelő ur előtt megjelentek, a felügyelő ur az ő szokott hangján kijelentette, hogy az a munkás, aki 2:40 Kapidij mellett akar dolgozni, álljon jobbra; az aki pedig 2:20 K és szubakkord-illetmény mellett akar dolgozni, az álljon balra.

Mintha csak a felügyelő ur börtönőrmester lett volna, mert a fegyházban is úgy szokták szortirozni külön-külön a büntetlen és büntetett előéletűeket.

Azonban munkástársaink nem igen voltak hajlandók ezen nagyhangu kijelentésnek felülni, ennek a parancsnak szót fogadni és az egyetértésnek tüntetésével mind jobbra állottak és a bizalmi-férfi kijelentette, hogy

nincs semmi ok arra, hogy a tavaly kivivott munkarendet megváltoztassák.

Tárczai felügyelő ur, aki úgy látszik nem használ hidegvíz-kurákat, erre *ujabb csetre gondolt* és olyan hangon, amint csak a vasutnál lehet gondolni, kijelentette, hogy *aki egyáltalán nem akar subakkord-illetmény mellett dolgozni, álljon félre*. Miután a munkástársaink nem kugli-bábuk, hogy a felügyelő ur ide-oda állitgassa őket, minden vitatkozás nélkül *ugy ott hagyták, mint Szent Pál az oláhokat*.

Ha a felügyelő urnak olyan nagy kedve volt provokálni, jöjjön aminek jönni kell — mondták a munkások — és békésen, de erősen összetartva várták a következményeket.

Ha Tárczai ur lerándult Temesvárra, nyilván azért, mert a napi 10 koronás utiszámlában ki kell tüntetnie, hogy miért rándult le. Leleményességük a felügyelő urat és temesvári társait nem hagyta cserben. Azt gondolták, hogy ha az összes munkások nem fogadják el együttesen az akkord rendszert, majd aláírják egyenkint az ívet. Behívatták tehát az irodába 15 munkástársunkat és oly feltételeket irattak alá velük fenyegetésekkel, hogy tartoznak subakkord-rendszer mellett dolgozni, még pedig a legnehezebb munkát: a kocsirakományok kirakását. Ha pedig munka nincs, mehetnek sétálni, — ami ugyan kellemes dolog, de csak a felügyelő uraknak, kiknek ugyanis a sátólásért is fizetés jár.

A 15 munkástársunk, kik között bizalmi-férfiaink is voltak, aláírták ugyan ezt a munkarendet, azonban jól tudták, hogy munkástársaink kivétel nélkül, még azok is, kik nem voltak érdekelve, szolidaritást vállalnak az új munkarendszerbe hajszolt munkástársainkkal. A munkástársaink minden provokálás dacára, csak rendes uton akarták ügyüket dülőre vinni, de elkészültek minden következményre. A raktári munkások nem sokat veszíthetnek, azonban — ha összetartanak — legalább mégis valamit nyerhetnek.

Hogy a Máv. igazgatósága az egész ügyről betekintést nyerhessen, kérjük olvassa el a következő sorokat:

A temesvári raktári munkásoknak, hogy jogos sérelmeiket orvosolják, két megbízottuk s a központi szervező-bizottság egyik kiküldöttje be akart menni Kotányi igazgató urhoz. Azonban a központi szervező-bizottság kiküldöttje, hiába adta elő az ügy sürgős voltát, az ajtónálló titkár munkástársainkat nem akarta bebocsátani. Meg kell vallanunk, hogy eddig bármilyen ügyben fordultunk az igazgatósághoz, bebocsátást nyertünk és éppen most, mikor a Máv.-nak is bizonyos érdeke forgott kockán, egy ajtónálló titkár nem akart egy vidékről feljövő küldöttséget az illetékes ténylezhez beereszteni. Kérjük a Máv. igazgatóságát, hogy sziveskedjék ezeknek az ajtónálló titkár uraknak a hatalmi hatáskörét szabályozni, mert most is csak munkástársaink nyugodt higgadtságának köszönhető, hogy a munkát azonnal be nem szüntették.

Miután a török szultán háremébe hamarabb lehet bejutni, mint némely Máv. igazgató ur irodahelyiségébe, munkástársaink elhatározták, hogy csütörtökön értekezletet tartanak a további teendők megbeszélése végett.

Szerencse, hogy a temesvári forgalmi-, állomás- és raktárfőnök urak már erre a jobbik eszűkhöz kaptak. Belátták, hogy öntudatosan szervezett munkásokkal nem lehet packázni, mert amit a szervezkedés erejével kivívtak, abból senki jutalékainak kedvéért le nem mondanak.

A vasuti munkások nemcsak pusztán 20 filléres bérjavításért küzdenek, hanem azért is, hogy a szervezetségük révén elismertesék azt, hogy nekik is van emberi joguk és szabadságuk.

Az értekezletre a központi szervező-bizottság részéről Fürst Dezső munkástársunk utazott le Temesvárra, aki mindjárt megérkezése után megkezdte a tárgyalásokat az állomás-, forgalmi- és raktárfőnök urakkal. A főnök urak már ekkor informálva voltak, hogy munkástársaink készek inkább otthagyni a rabszolgatelepet, mintsem a subakkord-rendszer mellett dolgozzanak. Ekkor már keresni kellett az uraknak módot arra nézve, hogy az önmaguk által felállított kelepcéből kibujhassanak. Munkástársaink nyugodtan várták az eredményt, mintha nem is 10—15 esztendő munkának otthagyasáról volna szó. Azonban a főnök urak jól tudták, hogy ha a munkások otthagyják a raktárt, bajos olyan vállalkozó munkást fogni, ki a Máv. raktári jármába hajtsa a fejét. Ha akad is olyan életunt ember, aki elmegy a raktárba dolgozni, nem ott fogja magát elemészteni. Ezek és más egyéb okok miatt el kell ismerünk, hogy engedékenységre bírták az urakat. Mindazon követeléseket, melyeket raktári munkástársaink felállítottak, meg is kapták. Az akkordmunkát eltörölték és az olmozók, bárcázók és a kocsifertőtlenítők kivételével mindannyian május hó 6-ikáig visszamenőleg megkapták a 2 K 40 fillérapidiját. A munkaidő megmarad 10 és fél órában és a bánásmódra nézve a forgalmi főnök ur ígéretet tett, hogy intézkedni fog, hogy az tisztességes legyen, egyben megígérte közbenjárását arra nézve, hogy a 8 napi szabadságot, amit a munkásoktól a tavalyi munkaszünetelés miatt elvettek, vissza fogják kapni.

A munkások aznap esti értekezletükön Fürst Dezső munkástársunk referálása alapján tudomásul vették a főnökség engedményeit azon megjegyzéssel, hogy a szervezkedés fonalát tovább fogják szőni, hogy a raktár végre is ne az öngyilkosjelölteknek menedékhelye, hanem tisztességes munkarenddel ellátott munkahely legyen.

Ezen esetről kénytelenek vagyunk ismételtelen felhívni a Máv. igazgatóságának figyelmét a raktári munkások helyzetére. Halomszámra jönnek hozzánk panaszok, amelyekben keservesen adják elő panaszukat a raktári munkások. Ha van egy kis szociálpolitikai érzék az igazgatóságban, kérjük, sürgősen orvosolja ezt a Máv. intézményéhez semmiképpen sem méltó állapotokat. Sürgősen pedig azért, mert nem tehetünk róla, ha akaratunk ellenére is, maholnap a raktári munkások az utolsó fegyvert: a munkabeszüntetést veszik igénybe.

Munkástársaink pedig vonják le az esetből azt a tanulságot, hogy a szervezkedés fejlesztésével mindent el lehet érni, de nélküle semmit. Temesvári munkástársaink példás összetartása buzdítsa munkástársainkat a további szervezkedésre.

Szövetségünk hivatalos közleményei.

Jegyzőkönyvi kivonat. Felvétel a Vasuti Munkások Országos Szövetsége központi vezetőségének f. hó 8-án megtartott ülésén.

Jelen voltak: Kiss Miklós elnök, Fellner Béla alelnök, Pászty Károly titkár, Jaeger Imre helyettes titkár, Halbrohr Mór II. pénztárnok, — Kőműves István, Cservenka Miklós, Ujvári Henrik, Delács József, Vorbesz Ágoston, Matisz István, Ország Sándor, Geiger Sándor, Stier Antal, Molnár József, Schneider András a vezetőség rendes — Homok András, Piffkó János, Kolumbán Miklós a vezetőség póttagjai, valamint Bauer Endre, Garai Armin, Stróbl Jenő, Berecz Lajos és Zemann József felügyelő bizottsági tagok.

Napirend:

1. A felügyelő-bizottság megalakulása.
2. Szövetségi ügyek.

Az ülést Kiss M., a jegyzőkönyvet Pászty K. vezeti. Jegyzőkönyvhitelesítők: Cservenka M. és Ujvári H.

Elnök az ülést megnyitja és üdvözlő a megjelent tagokat.

Garai Armin jelenti, hogy a felügyelő választmány megalakult és annak elnökéül Bauer Endrét, helyetteséül Garai Ármint, jegyzőül pedig Berecz Lajost választotta meg. Tudomásul vétetett.

Kiss Miklós elnök előterjesztést kér arra nézve, hogy az írásbeli munkák elvégzésére kik és milyen fizetéssel alkalmazassanak. A vezetőség úgy határozott, hogy aki alkalmas egyéneket ismer, lépjen az illetővel érintkezésbe, hogy az érdekeltek nyújtsanak be pályázatot. Az ügy összeállításával Kiss Miklós, Jaeger Imre és Pászty Károly bizattak meg, amiről a legközelebbi ülésen előterjesztést tesznek. Elfogadtatott.

A Szövetség ügykezeléséhez szükséges nyomtatvány minták kidolgozásával Pászty és Jaeger bizattak meg, kik a munka elvégzésére szabadságot kérnek. Elfogadtatott.

A Szövetség az elnököt és titkárt megbizta, hogy a horvát alapszabályok ügyében a kereskedelmi miniszteriumban járjanak el és a miniszteri átiratban kért 15 alapszabály-módosítást nyújtsák be. Továbbá a vezetőség megbizta az elnököt és titkárt, hogy a pályamunkások, pályadozók és raktári, szertári és állomási munkások memorandumát nyújtsák be a keresk. miniszteriumnál. Valamint megbizta őket, hogy nyújtsanak be kérvényt a kereskedelmi miniszterhez, hogy az elnök, alelnök, titkár, titkár-helyettes, a felügyelő választmány elnöke, elnökhelyettese részére II. oszt. vasuti szabadjegyeket engedélyezzen. Tudomásul vétetett.

A vezetőség elhatározta, hogy az alapszabályokat magyar-német és magyar-horvát nyelven nyomtassák ki. Elfogadtatott.

Megbizta továbbá a vezetőség az elnökséget, hogy a Szövetség céljaira a keresk. miniszter által engedélyezett ötezer korona felvétele tárgyában járjanak el, hogy ez mikor történhetik meg.

A Szövetség berendezéseire szükséges tárgyak beszerzésével Kiss Miklós, Jaeger Imre és Kőműves István bizattak meg.

Elhatároztatott a Szövetség részére egy bélyegző beszerzése, továbbá egy nagy és kis címtábla beszerzése, amelynek megírására Vorbesz Ágoston vezetőségi tag vállalkozott.

A vezetőség utasítja az elnökséget, hogy lépjen érintkezésbe a vasuti munkások országos szervező-bizottságával, hogy a *Magyar Vasutas-t* a Szövetség részére engedje át hivatalos közlönynek, amiről a legközelebbi ülésen tegyen jelentést.

Budapest, 1906 május hó 8-án.

Kiss Miklós s. k. Pászty Károly s. k.
elnök. titkár.

Cservenka Miklós s. k.

Ujvári Henrik s. k.
jegyzőkönyvhitelesítők.

Szervezeti ügyek.

**A betegpénztári közgyűlési ki-
küldöttek folyó hó 26-án este ér-
tekezletet tartanak a „Magyar
Vasutas” szerkesztőségében.**

A Szövetség diadalutja. Az alakuló közgyűlés küldöttei még haza sem értek, az ujonnan megválasztott központi vezetőség már hozzáfogott a nagy munkához.

Föltartóztathatlanul halad előre a Szövetség kiépítésének nagy munkája. Vidéki munkástársaink fáradhatatlanul dolgoznak a kerületi és a helyi csoportok megalakításán és rövid időn belül az egész országban megalakul a Szövetség.

Hogy a vasuti munkásoknak a szövetségükre szükségük volt, semmi sem bizonyítja jobban, mint az a nagy öröm és lelkesedés, amelylyel a csoportok megalakulását várják munkástársaink.

Csak bátorság és kitartás! Mindenütt, ahol vasuti munkások vannak, ne féljenek a saját lábukra állni, önállóan gondolkodni és ne ijedjenek meg egy olyan jövőtől, amely a vasuti munkásoknak is megélhetést és emberi jogokat biztosít.

Tegyük meg mindenütt az előkészületeket a csoportok alakításához, hogy a Szövetség méltó legyen a vasuti munkások törekvéseihez, öntudatosságukhoz és szervezetségükhöz.

El kell tüntetni mindazon korlátokat, melyek a Szövetség egészséges megalakulását netán akadályoznák.

Most itt az ideje, hogy kiadjuk a jelszót: *aki nincs velünk, az ellenünk van.* Lejárt világfelfogásnak léha eszméi most már hiába tolakszanak a szervezett vasuti munkások közé. Rajtatok most a sor munkástársaink, mutassátok meg, hogy méltók vagytok Szövetségünk nagy eszméjéhez!

Terjesszék mindenütt és minden alkalommal, műhelyekben, szertárakban, raktárakban, pályafentartásnál és forgalomnál azt az örvendetes hirt, hogy a mi legdrágább kincsünk: Szövetségünk megkezdte működését. Amerre jártok, ahol megfordultok, mindenütt a Szövetségre gondoljatok.

Ahol az igazságnak olyan ereje, mint a minő Szövetségünkben rejlik, ott okvetlenül haladnunk kell!

Alakuló gyűlés lesz *Kaposváron* e hó 19-én, 20-án *Hatvanban, Piskin, Temesvárott, Nagykanizsán, Debrecenben*, 24-én *Petrozsényban* és *Szolnokon*, 20-án *Pécsett, Brassóban, Aradon, Szombathelyen* és *Nagyváradon*.

Ahol így folyik a munka, ahol annyi nemes lelkesedést és áldozatkészséget tapasztalunk munkástársaink részéről ilyen rövid idő alatt, ott csakis eredményes lehet a munka.

Ugy legyen!

Pécs és vidékén alkalmazott Máv. munkások tudatják munkástársaikkal, hogy országos szövetségünk alapszabályai jóváhagyattak és a központ Budapesten május hó 6-án megalakult. Most a vidéki csoportok megalakítására került a sor. Mi, pécsi Máv. munkások azt a határozatot hoztuk, hogy *május hó 20-án (vasárnap) délután 3 órakor* megtartjuk országos szövetségünk pécsi csoportjának alakuló gyűlését a Veindorfer-féle vendéglő nagy termében. Felhívjuk a műhelyi, fűtőházi, szertári, raktári és pályafentartási munkástársakat tö-

meges megjelenésre. Mutassuk meg, hogy szövetségünket nagygyá és hatalmassá fogjuk tenni a tömeges beiratkozásainkkal. Napirendünk: Előkészítő bizottság jelentése. A felmentvény megadása. Tisztikar megválasztása. Az alapszabályok ismertetése. —

Az egybehívók.

GYŰLÉSI TUDÓSÍTÁS.

Szombathelyi vasutas munkástársaink e hó 9-én tartottak gyűlést, melyen a déli vasut szolgálaton kívüli munkásai résztvettek. A gyűlésen beszámoló hangzott el a magyar vasutasok országos szövetségének Budapesten e hó 6-án tartott alakuló közgyűléséről, melynek eredményei nagy lelkesedést keltettek a gyűlésen jelenlevő munkástársak között. Az alapszabályok ismertetése után kimondták a csoport megalakítását és az országos szövetséghez való csatlakozást. Megválasztották a bizalmiférfiakat és a szövetség szervezkedés révén több mint kétszázzal szaporodott. Érdekes és tanulságos jelenség, hogy déli vasutas munkástársaink a szervezkedés munkájában túlhaladták az ottani Máv. munkásokat, kiknek szervezkedését a terrorizmus, a főnöki basáskodás meggyöngítette. A szervezkedés ereje éppen arra való, hogy ezeknek a munkáselnyomó törekvéseknek végét vessen, hogy a munkást erősítse a felsőbbség hatalmával szemben. A presszió, a megfélemlítés sehol sem bonthatja meg a szervezkedést, nem tagolhatja szét az erőket ott, ahol az öntudatra ébredés megedzette az erőket. A déli vasuti munkástársak szervezkedése példa lehet erre és a Máv. műhelyhez tartozó munkástársaink okulhatnak belőle.

Szolnoki fűtőházi munkások mozgalma.

Lapunk múlt számában megirtuk azt a nyomoruságot, amely a Máv. fűtőházaiban uralkodik. E nyomoruság alól a solnoki fűtőház se kivétel. A Máv. vasutnak minden osztályánál egy rendszer uralkodik, amely szerint az egyezményes munkánál a munkásokat teljesen kihasználják, minél kevesebb munkaerő legyen alkalmazásban és a Máv. telhetetlen zsákja minél több profitot nyeljen el.

Az, aki a Máv. munkásainak helyzetét s ezek között a fűtőházi munkásokét ismeri, az fel tudja fogni, hogy a Máv. bevétele miért emelkedik évről-évre tekintélyes összeggel. A munkásokat oly egyezményrel dolgoztatják, melynek számítási kulcsa nincs a munkások birtokában és így sok oly munkást fizetnek ki ez egyezményi keresetből, akik tulajdonképpen nem is egyezményi munkát végeznek.

Ennek a takarékoskodási politikának háttere is van. Az igazgatóság vontatási osztályától kezdve s az üzletvezetőség vontatási osztályán folytatva, a fűtőházi főnökségen végezve, minden egyes felügyelő, főmérnök és mérnök kap e takarékoskodási jutalékból. Érthető tehát, miért ragaszkodnak olyan görcsösen a fűtőházi vezetőség és egyéb urak ezen rendszerhez?

Szolnok állomáson van egyik legnagyobb fűtőháza a Máv.-nak. Körülbelül 150 munkás dolgozik itt s végzi a legegészségtelegebb munkát. Ehhez hozzájárul még, hogy Paulik János főmérnök a fűtőházi főnök. Ez az ur, akit semmiféle mértékletességi egyet nem venne fel a tagjai közé, korlátlan butasággal és hatalommal uralkodik a fűtőházi rabszolga-telepen. Méltó sáfárja Bottai Dezső szépség-lovag, ki szerelmi kalandjai révén jutott be **mozdonyfelügyelőnek**.

De beszéljenek a tények.

A szolnoki fűtőházi munkásokat eddig havonként kétszer fizették ki, azonban a számosztály kényelmére ezt beszüntették és most csak havonta egyszer fizetnek nekik. Munkástársaink, akik nem vagyonszerzés, hanem megélhetés céljából dolgoznak, sérelmet láttak ez intézkedésben. Ennek megértéséhez nem kell valami nagy tudomány, mert hiszen szegény ember nem rendelkezik Wertheim kasszával, hogy a fizetésére egy teljes hónapig várjon. Ha a főmérnök urakat előre fizetik, akkor talán a munkások is hozzá juthatnak jogos és keservesen keresett bérükhöz havonta kétszer — utólag. Ebben az ügyben és megélhetésük szinte lehetetlen volta miatt fordultak az aradi üzletvezetőséghez azzal a kéréssel, hogy az egyezmény illetményt töröljék el és ehelyett minden munkásnak 3 korona napibére legyen. Az üzletvezetőségnek a munkások kérését bürokratikus hanyagsággal kezelték. Talán a por is belepte a munkások kérvényét, mire a sor reá kerül. Ezt nevezik a Máv.-nál atyai gondoskodásnak és munkásvédelmi politikának. Pedig ha valamely alkalmazott megbüntetéséről van szó, szédítő sebességgel adják ki a büntetési aktát.

Ilyen állapotok mellett nem csoda, hogy a szolnoki munkástársaink türelmüket elvesztvén, bátrak voltak bemenni a fűtőházi főnök urhoz és kérdezősködni a kérvényük sorsa felől. De munkástársaink rosszul számítottak. A fűtőházi főnök urral nem lehetett beszélni abban az időben, mert ő ilyenkor a föld forgásáról elmélkedik. A fűtőházi főnök ur nagy ur és nem köteles a szegény munkásokat meghallgatni. A fűtőházi főnök ur nyelheti a bort akószámra, káromkodhatik, legazemberezhethet mindenkit. Paulik ur tehát gorombán kiutasította a munkásokat, mire ők egyértelműleg 80-an *ott hagyták a munkát*.

A szolnoki munkástársaink hívására Kiss Miklós munkástársunk ment le Szolnokra, hogy a munkástársaink ügyében közbenjárjon. A munkástársaink méltán úgy el voltak keseredve, hogy Kiss munkástársunknak csak nagy nehezen sikerült rá bírni őket, hogy a munkába visszatérjenek. A munkások vissza is tértek és csak Schmidt felügyelő ur szavában nyugodtak meg, hogy kérésük rövid időn belül elintézését nyer. Mindezek után bátorkodunk az igazgatósághoz is egynehány kérdést intézni. Összeegyezhetőnek tartja-e a más érdekeivel azt, hogy a munkások kérelmeit bürokratikus lassúsággal intézik el és ezáltal a munkásoknak elkeseredettségre adnak okot?

Van-e tudomása az igazgatóságnak arról, hogy Paulik János szolnoki fűtőházi főnök a munkásokkal pertu beszél, azonkívül gorombán és durván rival reájuk?

Van-e tudomása arról, hogy Paulik ur gorombáskodása már jegyzőkönyvbe is került?

Van-e tudomása az igazgatóságnak arról, hogy a fűtőházi főnök ur hatalma alatt álló kocsitisztító munkások évről-évre adtak be kérvényt bérjavításért, de mai napig sem kaptak választ?

Végül, van-e az igazgatóságnak tudomása arról, hogy a fűtőházban egy olyan mozdonyfelügyelő van, aki egy másik kartársának a családi boldogságát rombolta szét? Ez a mozdonyfelügyelő Bottai Dezső, ki elbizakodottságában szintén visszaél az intézet által ráruházott hatalmával.

Tudomására hozzuk az igazgatóságnak ezeket a tényeket és reméljük nem hiába tesszük. Sürgős intézkedést kérünk Paulik és Bottai urak visszaélései ellen, annál is inkább, mert újabb munkabeszüntetés esetén bajos lesz a munkásokat a munkába vissza állítanunk.

LEVELEZÉS.

Kőbánya felső p. u. Azok a pályafenntartási és kerti munkások, akik már 4—6—10—15—20—28 éve vannak a Máv. szolgálatában, nagy küzködés árán jutottak ahhoz a csekély kedvezményhez, hogy időleges szabadjegyet kaptak. Legalább koronkint meglátogathatják a családjukat és friss kenyérkét hozhatnak hazulról a tarisznyában. Ennek a csekély kedvezménynek is nagy ellenségei támadtak azok személyében, akik a munkásokban csak a dolgozó barmot látják s akik féltékenységgel vegyes haraggal nézték a munkások öntudatra ébredését, a szervezkedést. Ezeknek a jó uraknak a disze Tóth Ferenc ültetvény-felügyelő, akinek a faiskola-kertben igen pompás lakása van. Jó pénzért még a fővárosi nyaralóknak is juttat belőle. Valóságos nyári mulatóhely ez, ahol nem ritka az éjjel-nappal való *dáridó*. Gazdasági aklaiban 4—5 sertés hizik. A baromfi-udvaron se szeri, se száma az apró jószágoknak. Ezeknek a gondozása is a Máv. pénzből fizetett kerti munkásnak a kötelessége. Ezek vágják a fát a főzéshez, sütéshez, nagymosáshoz, télen a szobák fűtéséhez. A fa sem kerül pénzébe, mert hiszen a növényházak fűtéséhez adott fából kerül ki. A disznóhizlaláshoz szükséges daráltatás, malombajárás, az ölésnél való segédkezés is a munkások kötelessége.

Ez az ur most már azért haragszik az időleges szabadjegyre, mert a munkások hébe-hóba haza mernek menni. Megfenyegeti őket, hogy majd elveteti a szabadjegyet, ha neki úgy tetszik. Ez az ur házi cselédjének szeretne használni valamennyi munkást és dühösködik, hogy az ő kedve ellenére is haza mehet a munkás a családját meglátogatni.

Téved az ültetvény-felügyelő ur. A Máv. nem tart neki házi cselédeket és az időleges szabadjegy adásához az ültetvény-felügyelőnek a nyári köze van, mint a munkásoknak az ő hízóihoz.

Sőt éppen csak annyi köze van, mint Kalamenavics Imre pályafelügyelő urnak, aki a kőbányai felsőpályaudvar töltéseinek és a Király-vágány mentének összes legelőit használja és az összes munkálatokat, a kaszálást, gyűjtést, boglyázást, behordást a munkásokkal végezteti el. 20 munkást dolgoztatott a szántóföldjein a tavaszi árpával, a krumpli-ültetéssel, kapálással. Kora hajnalban és késő este folyt ez a robotoltatás és kaptak a kora tavasztól késő őszig tartó munkáért 20, azaz husz koronát.

A pályafelügyelő ur előtt mégis csak bugris volt az ő nevük. Aztán mikor az időleges szabadjegyet megkapták, a pályafelügyelő ur kifogásolta, hogy a munkások hazajárjanak, mert nem tudnak úgy dolgozni, mintha ott alusznak, mert nem pihenhetik ki magukat. Persze, mikor neki a munka után robotoltak, Kalamenavics ur nem törődött a munkások pihenésével.

Akkor se törődött a munkások pihenőidejével, mikor a rengeteg baromfi-udvar mellett 3—4 tehenet tartott és még a tejes kuncaftoknak is pályamunkásokkal hordatta a tejet.

Az időleges szabadjegyek megadása ennek a gyönyörű állapotoknak részben véget vetett. A munkás hazatérhet családjához pihenni, nem muszáj ezt az időt az apró vasuti basák konyhaszolgálatában vagy istállója körül tölteni. A robotolás megszűnése fáj ezeknek az uraknak és ezért szeretnék a vasuti munkások időleges szabadjegyét elvonatni. Legyenek nyugodtak, az öntudatra ébredés, a szervezkedés véget vet a robotnak. A szervezett munkásság nem lesz többé a Máv. területén kufárkodó uraknak a jobbágya.

Máv. Északi főműhely. (A mosakodó-edények.) Bizonyára emlékeznek arra, hogy a mosakodó edények felállításáról már nem egyszer esett szó e lap hasábjain. Arról is tárgyaltunk már, hogy a munkások ruháinak elhelyezésére valami szekrény-féle kellene.

Az igazgatóság becses figyelmébe ajánlott kívánalmaink kielégítése még mindig késik.

Az igaz, hogy a mosakodó-edényeket oly régen elkészítették, hogy az állásba már el is pusztulnak, de mit ér az ilyen edény viz nélkül? A vízvezeték nem kapcsolták hozzájuk és így még kénytelenek vagyunk holmi rozsdás, piszkos pléh-edényekben mosakodni, olyanokban, amiket munka közben is használni szoktunk a piszkos olajok leeresztésére vagy az egészségre végtelenül káros réz-alkatrészek tisztításánál használt kénsav leöblítésére.

Az igazgatóság becses figyelme igazán kiterjedhetne ezekre a dolgokra és megszüntethetné ezeket az egészségügyi szempontból botránys dolgokat. Munkásokról van szó, igaz, de a munkások is emberek s a kötelesség-teljesítés ezekkel szemben is kötelezi az igazgatóságot.

Központi szertár. (Tilos a megjegyzés.) Van a központi szertárnak 35 munkanélküli alkalmazottja különböző rangban, de meglehetősen fizetéssel és ezzel szemben van kerek 50 munkása, kiknek a lehető legalacsonyabb a fizetésük és legtöbb a dolguk. Mindkét kategóriának a főnöke Lútvig Tivadar felügyelő ur, aki a szó szoros értelmében a «jobb» emberek vagy mundjuk a «jómadarak» sorába tartozik. A munkanélküliek nem az ő hatáskörébe tartoznak, azonban azokkal a munkásokkal szemben, akik az ő hatalma alatt élnek, tanujelét adta már számtalanszor a főnt említett tulajdonosságának. Nem mulasztja el rajtunk, hű alattvalóin mindenható hatalmát gyakorolni, ha néha egyik vagy másik talpnyalója — például mint Siller András termester, vagy László Jenő szertárfelügyelő avagy pedig Döglöttfaterdős ur megharagszik ránk azért, mert valamelyikünk nem beszél alázatosan velük. Ha véletlenül a válaszunk nem tetszik nekik, akkor mennek jelentést tenni, ami most már szóval nem is jó, hanem írásban kell beadni, amit a nevezett urak egyik kartársukkal délelőtt 11 órától esti öt óráig fogalmaztak meg. A panaszra behivat a főnök egy csomó hallgatóságot. Ott vannak a számadók, a főellenőrök, no meg a vádlottak is.

A főnök állva fölolvassa a vádiratot és azonnal megkezdi a vallatást, hogy bűnösnek érzik-e magukat a vádlottak? Természetes, hogy a vádlottak szabadkoznak, mert félnek a büntetéstől. Hiszen más bűnük nem volt, mint például az, hogy április 11-én, mikor az ugynevezett *Bánffy-ünnep volt*, főnökük megengedte, mint a régi jobb időkben, most is *egyhuzamban, ebéd nélkül délután 2 óráig dolgozhassanak egész napi bér mellett*. De miután László Jenő urnak a fa- és szénkiadás miatt itt kellett maradnia, elhatározták Siller András termesterék, hogy a főnök urnál közbenjárjanak, hogy a munkások két óra helyett most is — mint rendszeren — hat óráig dolgozzanak, amibe a főnök ur igen szívesen beleegyezett. Itt kezdődött azután a sok jelenteni való. Ugyanis, mikor mi félkettőkor munkába álltunk, az a kis ember, aki még nagyon fiatal mindenhez, uralkodott a munkások felett és *háromszor tartott felolvasást* és figyelmeztette a munkásokat a *katonai fegyelemre* (amiről ő csak gondolkodni tud) és az ő szigoruságára, mire Szokolji Péter és Horváth Lajos munkások azt kérdezték tőle, hogy meddig dolgozunk? László Jenő ur azt felelte, hogy 6 óráig. Erre Szokolji munkástársunk hivatkozva az ő raktárnoka meghagyására, azt felelte Jenő urnak, hogy ő neki azt mondták: 4 óráig fogunk dolgozni.

És miért Szokolji és Horváth munkások ezt merték mondani, ezzel a fegyelmet megsértették és másnap következett a bejelentés, mire délután 5 órára behívtak a vádlottak, no meg a hallgatóság is. Siller András termester vádlottja Hegedüs István és Vilinyi Antal munkások, László Jenő

vádlottja pedig Szokolyi és Horváth munkások. A haditanács kimondta az ítéletet, hogy t. i. a *munkásoknak nincsen semmi szavuk, hanem feltétlen engedelmisséggel tartoznak a fentnevezett uraknak* és a jelen engedetlenség miatt többé az ő ittléte alatt sem ünnep, sem vasárnap délután *semmi munkára nem számíthatnak*.

Ezek után csak annyit óhajtunk megjegyezni és a nagyságos felügyelő ur figyelmébe ajánlani, hogy mivel mi munkások vagyunk, azért talán — amikor büntetésünkről van szó — tartozunk azzal önmagunknak és az igazságnak is, hogy saját védelmünkre mi is szót emelhessünk.

Siller és László urak vegyék ezen megjegyzésünket elégtételnek, mert ellenkező esetben szolgálunk még többel is, ha úgy tetszik.

Mikalaka. (Az új fűtőház.) Nálunk az új fűtőház még nem volt sehogy sem, mikor mi, a vasut mindenféle szolgálatából valók abban a jó reményben építettük Új-Mikalát, hogyha készen lesz, közel leszünk hozzá, nem kell közel egy kilométeres utakat megtennünk. Keservesen csalódtunk. Mikor készen lett az új épület, 750 méteres deszkakerítést huztak az orrunk elé. Most ismét egy jót kell sétálnunk, hogy oda érjünk, ahonnan elindultunk.

Néhány mozdonyvezető munkástársunk volt az üzletvezetőségénél és kérte, hogy a kerítésen kaput nyissunk. Az üzletvezető ur kijelentette, hogy erről meg hallani sem akar. Ha átugrik valaki, az 5—10 kor. pénzbüntetést kap először és másodsor, harmadszor pedig fegyelmi vizsgálatot kap. Tehát mi három ugrással el tudjuk érni a legszigorubb fegyelmi vizsgálatot.

A mozdony-felvigyázói és a mozdonyvezetői irodát egy fal választotta el és benyíllott a fűtőházba. Hat lépéssel egyikből a másikba jusson az ember. Ez már baj volt és ezen úgy segített a vasuti lángész, hogy ajtót vágatott a közfalba. De 80—100 embernek a kedvéért, olyan embereknek a kedvéért, akik 16—18, sőt 24 óra szolgálatot teljesítenek, nem lehet egy kerítésen ajtót vágni, hanem tessék körülkerülni. Ilyen a vasuti lángész, a hivatalos copf, vagy pedig a vasuti munkások iránt nyilvánuló jóakarata.

Nagykanizsa. (Kohn Ferenc ur.) A neve megérdemli, hogy e sorok élére kerüljön, mert kevés olyan fráter van, aki a munkásokkal oly gorombán és oly igazságtalanul tudjon bánni, mint Kohn Ferenc ur, aki inkább való olyan mesternek, melynek foglalkozása a gyepel van szoros kapcsolatban, mint raktármesternek. Ez az ur kutyába sem veszi a munkásembert, mióta a szervezkedés megindult. Valami üldözési mánia-félében szenved azzal a külföldi üldözéssel, hogy nem őt üldözik az agrármunkások, hanem ő valószínűsége az agrármunkások szervezett munkásoknak.

A munkás-szekerítésnek minden csinját-binját kitalálta a munkások bosszantására. A zsiromdistaszövetség bukása, az öntudatos munkások szervezkedése fáj neki és azon iparkodik, hogy a szervezett munkásokat a zsiromdisták bandájába bolondítsa. Minthogy ez a terve nem igen sikerült, azon igyekezik, hogy a szervezett munkásokat a vasutól elüldözze. Naponkint négy-öt munkást küld szabadságra, hogy alkalma nyíljon az ő embereinek a beprotezsálására. A rendelkezésére álló eszközökkel valószínűsége a munkásokat arra, hogy hagyják faképnél a munkások szövetségét és lépjenek be a zsiromdisták közé.

Kohn mestert ezuton figyelmeztetjük, hogy ő nagyon kicsiny legényke ahhoz, hogy a szervezett vasuti munkássággal ujjat huzzon. Ha agrármunkások bántják, menjen hidegvizgyógyintézetbe. A nagykanizsai főnökséget pedig kérjük, törje le ennek az urnak a szarvát, nehogy kárt tegyen. A tüzzel való játszás sohse volt jó. A munkásokkal való durva bánásmód, igazságtalan erőszakoskodás mindig sztrájkot teremtett s az ilyeneknek sosem a szervezett munkásság adta meg az árát.

Nagyvárad. (Műhelyfőnöki humanizmus.) Körülbelül 2 éve, hogy Zólyomból ide helyezték Barla János gépész munkástársunkat, akinek azóta folytonos zaklatás és sanyargatás az osztályrésze, Gelléri Emil műhelyfőnök ur részéről. A két év óta tartó üldözés minden részletét itt elsorolni lehetetlen, csak az utolsó esetet fogjuk közölni.

Barla munkástársunk husvétkor 3 napi szabadságot kért, hogy Zólyomban levő családját meglátogassa. Családjá t. i. nincs Nagyváradon; ide helyezése alkalmával ugyan családostól jött, de rövid idő múlva tapasztalta, hogy a levegő ártalmas a feleségének és így kénytelen volt a családját visszaküldeni Zólyomba, ha nem akarta, hogy idő nap előtt elpusztuljon. A kapott háromnapnyi szabadságot majdnem felemészti az utazás és miután feleségét betegen találta, két nappal megtoldta a szabadságot, amiről a műhelyfőnököt táviratilag értesítette. Megérkezése után a főnöknel jelentkezett. A főnök alaposan megdorgálta és a két napot fizetéséből levonta, holott munkástársunk *rendszeresítve* van.

Munkástársunk beteges felesége ezelőtt pár nappal meghalt. Barla természetesen újra elutazott a temetésre és a szabadságát kénytelen volt egy nappal újra megtoldani, hogy az árván maradt gyermekeit elhelyezhesse. Visszajövele után a főnök ur keményen rátámadt, két koronára megbüntette és az elmulasztott időt is levonta.

Gelléri ur tudománya különben is abban merül ki, hogy a munkásokat derűre-borúra bünteti. Legutóbb egy munkástársunkat azért büntetett meg, mert egy általa készített tömitést 2 hónap múlva kivágott. Azt hisszük ezt azért tette, hogy a fentjelzett munkástársunk az évi nyolc napi szabadságából hátralévő 4 napját ne élvezhesse.

Egyelőre talán ennyi is elég jellemzésül.

INNEN-ONNAN.

Statisztika az amerikai vasuti szerencsétlenségekről. Az észak-amerikai vasutakon az életbiztonság tudvalevőleg sokkal gyöngébb lábon áll, mint bármelyik civilizált államban. Szomorú bizonyítékát adja ennek a ténynek az elmúlt év utolsó három hónapjának a statisztikája. Ebben olvashatjuk azt a megdöbbentő adatot, hogy e rövid negyedév alatt 1109 emberélet pusztult el az Egyesült-Államok vasutain és 17,118-ra rug azoknak a száma, akik kisebb vagy nagyobb sérüléseket szenvedtek balesetek következtében. E mindenesetre ijesztően nagy szám azonban, ha azt vesszük tekintetbe, hogy ugyanazon idő alatt 2007 összeütközés és 1645 kisiklás történt, nem is tűnik fel olyan óriásinak, mert ennyi szerencsétlenség és baleset még több áldozatot is követelhetett volna. Az ezekből származó anyagi kár meghaladja a 60 millió koronát. A jelentés nagyon élesen megtámadja a vasutársaságokat, akik hogy minél nagyobb osztalékot fizethessenek, az üzemköltségeket csökkentik, még pedig oly módon, hogy tapasztalatlan és iskolákat alig végzett embereket alkalmaznak, akik képtelenek a szolgálatot teljesíteni. Szinte csodálatos, hogy a más tekintetben oly praktikus yankeek szó nélkül türik ezt a tarthatatlan állapotot.

Vasutassors. Bicskén a napokban éjjel a Budapestről Bruck felé haladó 48-as számú vonat Bicskénél, Iván nevű kisegítő fékezőjét *elgázolta és darabokra vágta*. A megindult vizsgálat állítólag a szerencsétlenül jártat vádolja. Bűnös a «Máv», mely az alkalmazottait a végtelenségig kizsárolja, fárasztja. Ivánt hét tagu családjá siratja.

A vasuti utazó személyzetről való gondoskodás. A porosz-hesseni vasutnál általánosan bevezették most a gázfűzőberendezést, amelyet a vasutasok minden vonat személyzeti kocsijában megtalálnak az ételek melegítésére és főzésére. A gázfűzők forgatható karmokkal vannak körülveve, melyek a fazekakat megerősítik, úgy, hogy a főzőkről le ne essenek. A főzők mellett van egy edény kávéfőzésre és egy asbest tányér, abból a célból, hogy az ételek oda ne égjenek. Ezen eszközök azonban feleslegesek, mert mindenki szivesebben használja a magával hozott edényeket, az asbest tányér által pedig sok gáz fogy el, különben is gyorsan tönkremegy. Ezeket az eszközöket tehát kiveszik a forgalomból.

VEGYES.

A május 5-én tartott bizalmi ülésen egy pénzárca találtatott. Jogos tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban.

Szerkesztői üzenetek.

A felelős szerkesztővel értekezni lehet minden hétfőn, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig.

Bauer forg. hiv. és Vasas kocsimester Kőbánya felső p. u. Ugy értesülünk, hogy a kőbányai forgalomnál csak az önök gorombasága nagyobb. Ha szükségük van reá, küldünk egy könyvet, amelyből megtanulhatják, mi illik és mi nem illik. Legalább művelt embereknek szegény kocsitólókkal gorombáskodni nem illik.

Kiadóhivatali üzenet.

Mindenkinek. Felkérjük azon munkástársainkat, kik szervezetünkkel levelezésben állnak, jövőben az általuk beküldött levelekben a kiadóhivatal és szerkesztőség részére ne egy lapra írják közlendőjüket, hanem mindegyik részére külön-külön. A két dolog, azért természetesen egy borítékba tehetik. Ismételve figyelmeztetjük vidéki bizalmiférjainkat, hogy a szervező-bizottság címére érkező küldeményeket a posta nem kézbesíti, tehát csakis a kiadóhivatal címére küldjenek mindennemű küldeményeket.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., István-ut 11.

C SERE.

Mely géplakatos volna hajlandó az István-telki vagy Északi főműhelyből Szolnokra cserélni. Bővebb felvilágosítást nyújt Gaál vasesztérgályos az István-telki, ugyszintén az Északi főműhelyből.

Mely kocsilakatos volna hajlandó Szolnokra cserélni. Budapesti előnyben részesül.

Zágrábi lakatos cserélni óhajt bármely műhelybelivel. Cim a Magyar Vasutas és a Horvatski Zeljeznica szerkesztőségében.

Tüzi-kovács a szolnoki műhelyből cserélni óhajt az István-telki főműhelybe. Cim a kiadóban.

Polgári iskolai vizsgálatot tenni dékózik forduljanak teljes bizalommal ZSOLDOS tanárhoz, Budapest, Kerepesi-ut 63., IV. em. 33.

HAZAFISÁG ÉS NEMZETKÖZISÉG

Irta: Garami Ernő.

... Ára: 4 fillér. ...

Alkotmányt Magyarországnak!

Minő az igazi népképviselő?

Irta: Bresztóczy Ernő. — Ára: 6 fillér.

Kaphatók:

a „MAGYAR VASUTAS” kiadóhivatalában,
BUDAPEST, VII., Csömöri-út 28.